

D'AMUNT D'AMUNT

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL
SANT JOAN - AGOST 1996 - Nº 63

DAMUNT DAMUNT

Revista d'informació local
SANT JOAN (Mallorca)

Agost 1.996 Núm. 63

Deposit Legal PM 673 1991

Domicili

Major, 68
07240 - SANT JOAN (Mallorca)
TEL. 52 61 83

Director

Miquel Florit Huguet

Redacció i Muntatge:

Antoni Ferriol
Maria Gaià

Assessorament Lingüístic

Antoni Amengual Barceló
Margalida Bauzá Bover

Col·laboradors

Gabriel Company Gayà
Carles Costa Sàlom
Josep Estelrich Costa
Catalina Jaume Ginard
Joan Jaume Nigorra
Bàrbara Matas Sastre
Nofre Torres, rector
Joan i Mates
Bàrbara Matas Sastre
Joan Bauçà Barceló
Antònia Pilar Mas

Fotografies

Miquel Florit Huguet
Altres

Imprimeix

Apostol y Civilizador
Petra (Mallorca)

CONTINGUT

NOTÍCIES LOCALS

POEMES I GLOSES

ALTRES INFORMACIONS

COL·LABORACIONS

PORTADA I CONTRAPORTADA:

DANIEL CODORNIU

Cala Pi. O.s.t. 65 x 92 cms.

Lluch Alcari. O.s.t. 73 x 60 cms.

NOTA: Els escrits publicats sols expressen
l'opinió dels seus autors.

La revista no s'identifica
necessàriament amb el seu contingut.

ELS NOSTRES POETES I GLOSADORS

El Diari ULTIMA HORA ,del dia 4 de juliol , dins la pàgina anomenada " Amics de la glosa " , publicà aquest versets del nostre redactor Joan Jaume Nigorra.

FANTASIES D'ENAMORAT

Tens l'aparença d'artista ,
les teves formes exquisites
garrides i arrodonides ;
donen plaer a la vista

És dolça la teva companyia ,
en converses ben engrescadora ;
hores de somni encantadores ,
en els llavis somriure i alegria.

Ets com a perla estimada
encisadora com la neu ;
avui doncs gràcies a déu
per la sort d'haver-te trobada .

Tot per tu son alabances ,
jo d'emoció ploraré ,
si te decideixes per fer
a Lluc , nostres nuviàncies .

El viure serà germanor ,
la ventura és farà relitat ,
i les fantasies d'enamorat ,
serà tendresa i amor .

ELS JUBILATS DE BANCA MARCH

El dijous dia 27 de juny , els jubilats de la Banca March , tingueren la seva Primera Trobada a Sant Joan . Joan Jaume que era uns dels organitzadors , aprofitar l'estància dels Jubilats que mostrar-los la nostra Església , així com també el Museu Parroquial . Unes visites que foren interessant i agradoses al dir dels assistents , que llavors assaboriren un bon dinar a Ca'n Tronca .

Hi assistiren en representació de Sa Banca , que enguany compleix els seus 70 Anys , el Conseller Delegat Francesc Verdú , el Director de Promoció Joan Abadia . tant el primer plat com els demés en feren les delícies de tots , els quals elogiaren lo saborós del dinar . Reberen alguns regals i per acabar Joan Jaume els oferir uns versets alusius a la

diada que havia estat tant agradable tingués una continuïtat , per així refermar l'amistat d'unes persones que durant anys convisqueren amb un treball d'oficina.

PEP GAIÀ , UN ALTRE CICLISTA CAMPIÓ D'ESPANYA

En les reunions ciclistes que setmanalment es celebren al Velòdrom de Son Moix , Palma ; el nostre ciclista PEP GAIÀ ,és en nombroses ocasions el guanyador de qualcuna carrera , en les diferents modalitats.

Així el 4 de juliol , es va disputar el Campionat de Balears . En la modalitat de " americana " , la parella formada per Pep Gaià- Tolo Macias , fou la campiona.

Llavors el dia 7 es va disputar el Campionat d'Espanya , en el que en Pep va aconseguir la medalla d'or en la modalitat " Keirin " , una carrera de la que ja en fou campió en anys anteriors . Aquesta modalitat és una variant de la carrera de velocitat.

Per altre banda en " velocitat olímpica " , l'equip representatiu de Balears , obtingué la medalla d'argent , darrera els representants d'Andalusia . L'equip el formaren Porres, Macias i Gaià .

Enhorabona i seguiu aquesta bona ratxa dels ciclistes santjoaners .

TERANYINES . COL·LECTIU PER A LA RECERCA HISTÒRICA SANTJOANERA

Reunió del dia 6 de juliol de 1996

La sessió s'inicia recordant que el passat dia 2 s'han complit els dos anys de la construcció del Col·lectiu i es presenta una breu memòria del que s'ha fet durant aquest primer bienni : l'edició d'un full de presentació del Col·lectiu , i d'un altre sobre la col·lecció " Monografies santjoaneres " , una conferència de la Dra. Maria Barceló " Valors de la Historia Local " , l'edició i acte de presentació d'una carpeta de "Goigs de la Mare de Déu de Consolació " a cura de Joan Bauçà , la publicació i presentació de

la Monografia 3 , "Sant Joan un temps" de Carles Costa , la presentació del llibre "El P. Rafel Ginard Bauçà . Obra poètica " , de Pere Rosselló Bover , la promoció de la declaració de Fill predilecte a favor del Sr. Miquel Gaià i Sitjar , l'edició i presentació de la Monografia 4 " Miquel Gaià i Sitjar , una trajectòria de serenitats estètiques " de Joan Maimó i Vadell , amb un concert de la Coral dels antics Blauets , l'organització, conjuntament amb la Biblioteca municipal , d'una taula rodona sobre " Miquel Gaià i Sitjar , la seva vida i la seva obra " amb participació de Nicolau Dols , Joan Mas , Damià Pons i Pere Rosselló , i el muntatge de l'Exposició " Vida i obre de Miquel Gaià i Sitjar " . El Col·lectiu considera que el balanç és prou satisfactori i encoratjador .

Han quedat constituïts en el si de Teranyines tres equips de treball : l'equip de magatzem , coordinat per Francesc Canuto , el de difusió , coordinat per Carles Costa , i el d'administració , coordinat per Joan Mates .

S'acorda la celebració d'un acte públic per divulgar una comunicació sobre el patrimoni cultural de Sant Joan , presentada per Joan Company i Bernat Campins al III congrés " El nostre patrimoni cultural " , organitzat per la Societat arqueològica Lul·liana .

Es manté un diàleg sobre algunes senyes d'identitat del nostre poble : festes patronals , el Quart Diumenge , l'escut , la bandera i l' " Himne al poble de Sant Joan " , i es fan diverses propostes per el seu manteniment i la seva revaloració .

En el capítol d'informacions , es comenta la publicació del llibre " Croquis artanencs " de P. Rafel Ginard i es formula el propòsit de fer-ne una presentació al públic santjoaner . S'anuncia la pròxima edició de la Monografia 5 , " Els malnoms de Sant Joan " , la immediata enquadernació de 50 volums de " Documenta " , i l'estat avançat de preparació de la Monografia 6 amb l'obra inèdita de Josep Estelrich i Mieres .

EL PRESIDENT DEL GOVERN BALEAR VA ESTAR A SANT JOAN

En motiu de la firma del Conveni de Col·laboració , entre l'Associació de Premsa Forana de Mallorca (APFM) i el Govern Balear , el passat dia 8 de juliol el president Jaume Mates , visità la seu de l'APFM , en el carrer Princesa .

El conveni que subscrigueren Jaume Mates com a President del Govern Balear i Miquel Company

com a president de l'APFM , contempla una ajuda de 4.900.000 pessetes per part del Govern que serà distribuïda entre les publicacions associades , amb la condició de que les revistes publiquin les informacions que les farà arribar el gabinet de premsa del Govern Balear , que resultin d'interès en la població o comarca on surt la revista . Jaume Mates , coneixedor de la manca de mitjans econòmics que pateixen les revistes de premsa forana , va dir que el conveni es una excusa per fer arribar aquesta ajuda a les revistes .

Miquel Company , explicà els criteris que es seguiran per du a terme el repartiment de l'ajuda institucional , entre les distintes publicacions associades i que es seguirà retingut un 10 % per fer front a les despeses de funcionament de l'associació , més un altre 10 % destinaran per entregar a aquelles publicacions en motiu de la publicació d'un número extraordinari o commemoratiu.

Al torn de " precís i preguntes " , aquest darrer punt fou contestat pel representant de la revista " Bona Pau " (de Montuïri) , que demanà que aquest punt fos decidit en assemblea plenària .

La reunió , a la que va assistir el batlle de Sant Joan , Gabriel Mora , acabà amb un sopar en el restaurant de Ca'n Tronca , brindant al final el president Jaume Mates , per la continuïtat de la col·laboració i èxit de la premsa forana.

POLÈMICA PER L'ASFALT DEL CARRER DESERT

Els veïns del carrer Desert , van un poc remoguts , alçurats per una carta rebuda des de l'Ajuntament , on se les comunica de l'asfaltat del carrer.

L'asfaltat de carrers sempre ha estat motiu de polèmica i protestes , per què obliga a l'aixecament

de les voravies i en alguns casos o sigui a qualques llars que han d'aixecar els portals i acursar les portes amb les conseqüents despeses i molèsties .

Per aquelles que voldrien asfaltar diuen que abans es necessari llaurar i rebaixar el pis del carrer , des de l'Ajuntament se n'ho ha informat que l'experiència de l'asfaltat del carrer Jaume Mas Huguera , en el tram Bar Fiol - Banca March ha estat negativa per les deficiències que s'han produïts als pocs mesos d'haver-se asfaltat .

El problema de rebaixar el pis dels carrers , es segons els responsables de l'Ajuntament , en que no es pot endinsar per causa de les tuberies de les *aigües brutes* , *potables* ; per aquesta causa s'aconsella l'asfaltament damunt l'asfalt vell.

Un altre aspecte del problema , referint-nos al carrer *Desert* , els veïns no veuen la necessitat d'una nova capa d'asfalt , per estar relativament el paviment en bon estat .

Sobre aquest tema , fonts properes a l'Ajuntament han dit que si tots els veïns signen que no desitgen l'asfaltat , aquest no es farà . Particularment em han assegurat que el mateix Batlle Gabriel Mora que és propietari d'una casa a dit carrer , ha dit que si tots els veïnats firmen , ell també firmarà per què no s'asfalti.

OBRES EN EL CAMÍ D'ACCÉS AL CEMENTIRI

Durant la segona quinzena de juliol , han estat començades el marge en el terraplé de mà dreia , del camí d'accés al cementiri .

Construeix la paret el marger sant joaner Francesc Sorell i està previst que estiguin acabades dins la primera quinzena d'octubre , unes setmanes abans de Tots Sants .

La paret que en alguns trams està previst tingui una altura pròxima als quatre metres , tindrà en total més de 400 metres quadrats .

Les pedres que s'utilitzaran per fer la paret procedeixen de la possessió de Sa Bastida , i és calcula que seran necessàries més de 60 tractorades .

Les pedres de Sa Bastida , són blanquinoses , que semblen molt adequades per fer marges .

UNIVERSITARIS SANT JOANERS

Entre els estudiants sant joaners que han finalitzat els seus estudis , sabem de n'Andreu Galmés Bauçà (Sobrassada) que ha acabat Empresarials - Econòmiques . N'Andreu estudiava a Madrid .

Per Altre banda preparen el seu ingrés a la Universitat , tanguent superades les proves de Selectivitat , na Maria Bauçà Miralles (de Ca'n Esnavet) , te projectat estudiar Dret a la Universitat de les Illes Balears (UIB) , Marta Pizà Gaià (filla de na Maria Antònia de Ca's Canyer) , ha decidit estudiar Biologia a una de les Universitats de Barcelona .

Aquestes dues futures universitàries ,han arribat a la selectivitat amb matrícula d'honor .

Dins aquest petit grup d'estudiants - dels que tenim informació - que accedeixen a estudis superiors , també ha de incloure a Catalina Barceló Roig (de Ca'n Paris) , Miquel Galmés Gomila (de Sabó) i a Miquel Gaià Bauçà (de Ca'n Fidaver) .

La nostre enhorabona a aquest estudiants i a tots aquells altres dels que no tenim informació , però que s'han esforçat per superar el curs .

En el estudi i la cultura es pot dir el mateix que de l'esport " lo important és participar " .

JOAN COMPANY ,PREMIAT PER EL ROTARY CLUB

Els premis d'Arts Plàstiques i Humanitats 1995-1996 que concedeix el Rotary Club , han estat concedits a l'artista italià Alegi Sassu i al sant joaner Joan Company director de la Coral Universitària , per la tasca desenvolupada dins el món de la música i cant coral .

EXCURSIÓ DE LA PENYA MOTORISTA

La Penya Motorista , prepara pel dia 11 d'agost la seva " Excursió d'estiu " , commemorativa de l primera excursió de la Penya , realitzada el 19-8-1956 , al Port de Polonesa i Formentor , ara fa 40 anys .

Enguany la visita serà a les Coves de Gènova , per llavors seguí fins a Magaluf a on després del bany , els assistents tendran dinar al hotel Sol Antillas . El capvespre visitaran la platge de Cala Vinyes i altres indrets d'aquells entorns . Hi haurà preus especials i les inscripcions es faran fins dia 8 d'agost .

NOCES D'ARGENT DEL MATRIMONI SÀNCHEZ-BAUÇÀ

Els nostres amics i santjoaners Carles Sánchez Costa i Margalida Bauçà Roig, celebraren el dia 20 de juliol, a la caseta de Son Santos la festa dels 25 anys de matrimoni. L'havien celebrat precisament el dia de Santa Margalida de 1.971 a l'església Parroquial de Sant Joan.

Foren molts els convidats que participaren d'una festa elegant i a la fresca, damunt la verdor de la gespa. Al mateix temps que gaudiren d'un sopar ben saborós preparat per el Restaurant Ca'n Tronca, que fou arrodonit amb el gelat de metla i l'ensaïmada calenta, com també amb un pastís de noces exquisit.

La vetllada fou de l'agrat de tothom i la parella rebé les felicitacions de tots. Crec que si qualcú hagués tingut que sortir a rotllo, tal volta s'hauria pronunciat d'aquesta manera:

Ha estat un acte resplendent
enhorabona *Carles i "Margarita"*,
per què amb tanta joia i alegria
heu celebrat, vostres NOCES D'ARGENT.

(Joan Jaume Nigorra)

CONCERT CAMERATA SA NOSTRA PER LES FESTES PATRONALS

Com ha dit Antoni Pasqual president de la mancomunitat "el Festival de Música Clàssica de la Mancomunitat Pla de Mallorca arriba a la seva novena edició aquest any, ja quasi tocam els deu anys de vida i és un motiu d'alegria per a tots els habitants dels pobles que integram la Mancomunitat, no podem oblidar que la música és també un motiu d'unió entre pobles veïnats.

Aquest Festival té com a principal objectiu acostar la música a tots els pobles, principalment als joves ja que en ells hi ha el futur de gairebé tot. A molts pobles hi ha escoles de música que ajuden a conèixer i a estimar-la, però no podem oblidar tots aquells a qui agrada la música."

Aquest any actuarà el diumenge dia 1 de setembre a les 21.00 h a l'església Parroquial de Sant Joan Sa Camerata Sa Nostra i la soprano Fanny Mari.

Fanny Mari va néixer a Palma de Mallorca l'any 1969. Ha col·laborat en diverses corals i com a solista ha participat en òperes de Mozart, Rossini i Purcell. Precisament, aquesta temporada ha cantat al Teatre Principal de Palma com una de les dames de "La Flauta Màgica" de Mozart.

Actualment, estudia a la Juilliard School de Nova York amb Mr. Charles Kellis.

La Camerata Sa Nostra és una formació estable d'instrumentistes de corda nascuda en el si del Centre Cultural de la Caixa d'Estalvis Sa Nostra.

Des de la seva creació el 1993, ha ofert concerts a diferents indrets de Mallorca, Menorca i Eivissa i té en projecte iniciar algunes gires de concerts més enllà de les Balears.

La Camerata ha participat a quasi bé tots els festivals de les Balears: Setmana de Música de Felanitx, Festival d'El Plà de Mallorca, Serenates d'Estiu de Cala Rajada, Son Servera i d'Artà...

Ha participat en l'enregistrament d'un disc i un programa per a la televisió, així com, al costat de Montserrat Caballé, en el concert benèfic d'ajuda a Ruanda a la Catedral de Palma i, al costat de Ruggiero Ricci, en la gala benèfica d'ajuda a Bòsnia a l'Auditori de Palma. El passat mes de maig tancà els actes en homenatge a Manuel de Falla al Tismann Auditorium de Nova York.

La Camerata està preparant l'edició d'un CD amb obres de compositors de les Illes Balears.

Han dirigit la formació Luis Remartínez, Leon Spicer, Nicolás Chumachenco, Martí Bascuñana, Carles Ponsetí i Àngel Gil-Ordóñez.

Formen l'orquestra instrumentistes de corda diferents països, tots els destacats solistes en el seu instrument i membres de l'Orquestra Simfònica de Balears.

Components de l'Orquestra:

Violins: Smerald Spahiu, Barbara Wallus, Ferenc Ranc, Serafi Nebot, Carme Fullana, Fernando Cleves.

Violes: Elisabeth Romero, Marta Hatler.

Violoncels: Luis Correa, Fedor Medina, Ybolya Rocas

Contrabaix: Murtin Greeg.

LA GUERRA CIVIL, POBLE A POBLE

El Santjoaner Arnau Company i Mates (d'es Centro) és el coordinador d'una col·lecció de monografies que estudien la Guerra Civil, poble a poble. Segons un article de B. Picornell que publicà el Diari de Balears el passat dia 25 de juliol que a continuació escrivim:

Tots i cada un dels pobles de Mallorca tindran una monografia, d'entre 90 i 120 pàgines i nombroses il·lustracions, dedicada a la investigació i la divulgació dels fets que es varen viure durant la

Guerra Civil . Arnau Company , coordinador d'aquesta col·lecció , el primer número de la qual estarà dedicat al poble de Consell i que serà presentada el mes que ve durant les festes patronals d'aquesta localitat , va declarar ahir al Diari de Balears , que , pel que fa de la Guerra Civil , existia una considerable manca d'estudis locals - « no localistes » - que completessin els estudis d'abast insular que han realitzat « sobretot historiadors de la talla de Josep Massot i Muntaner , Sebastià Serra i Busquets o Miquel Duran » . Company pensa que el tema de la Guerra Civil és un dels més atractiu presenta per als aficionats a la història i recorda , com a punt de referència , « l'enorme èxit obtingut fa deu anys pel suplement setmanal *Memòria Civil . Mallorca en Guerra. 1936-1939* » entregat amb aquest diari en la seva anterior etapa . L'historiador reconeix que després del cinquantenari de l'esdeveniment es va produir « una certa saturació i manca d'interès » , però creu que , com indica un atent seguiment de les revistes dedicades a la divulgació historiogràfica , enguany , seixantè aniversari de la conflagració , el tema torna a atreure . Un altre fet que possibilita el naixement de la iniciativa és que els mateixos historiadors abans esmentats , conscients de la necessitat d'obres d'aquest tipus , han impulsat des de la Universitat la realització de treballs de recerca , que per desgràcia , en alguns casos « només s'han publicat parcialment en revistes especialitzades o s'han mantingut inèdits » .

Més endavant , Arnau Company (d'es Centro) es va referir a la « cursa contra el temps » , que suposava un intent d'aprofitar fonts tant importants com les orals : « La generació que va viure la Guerra té , òbviament , una edat avançada i , si no fem via , no podrem aprofitar-ne el coneixement directe dels fets » .

Assegurar l'objectivitat i el tractament desapassionat del tema és per al coordinador de *La Guerra civil a Mallorca , poble a poble* la millor manera de vèncer les reticències a parlar-ne que encara puguin quedar .

Els volums de la col·lecció , que es mouran entre el treball d'investigació , la divulgació , i la monografia local , s'adrecen a públic format pels habitants de cada municipi , els historiadors i tots aquells que experimenten interès per a la revisió del passat .

Arnau Company va assenyalar que , malgrat que cada poble pot tenir el seu « tema estrella » (la vida associativa en el cas de Consell) s'ha volgut que la col·lecció s'ajusti a uns « patrons raonablement uniformes » . Així cada volum , tindrà una estructura molt similar a la següent : estudi de la demografia , la indústria i agricultura ; anàlisi de la vida política local durant la segona República ; la Guerra Civil pròpiament dita , amb una especial atenció al comportament de l'Ajuntament , de la Falange , de la

Guàrdia Civil i de l'Església ; i finalment un seguiment de l'evolució de la repressió dels vençuts » .

La Guerra Civil . . . , editada per Documenta Balear , té un Consell Assessor format per Miquel Duran i Pastor , David Ginard i Ferón , Josep Massot i Muntaner , Gegori Mir i Maiol , Antoni Nadal i Soler i Sebastià Serra i Busquets . La iniciativa gaudeix de la col·laboració de la Universitat de les Illes Balears , l'Institut d'Estudis Baleàrics i l'Associació de Premsa Forana de Mallorca , a més de la previsible de l'ajuntament de cada municipi .

El volum dedicat a Consell , que anarà a càrrec de Manel Santana i Morra i que du un pròleg de Bernat Campins , és ja pràcticament enllestit i els dedicats a Sant Joan , Calvià , Muro , Banyalbufar , Maria de la Salut , Santa Maria del Camí i Campanet , entre altres , en un estat molt avançat .

UNA NOVA EXPERIÈNCIA

Divendres dia 12 de juliol un grup de joves de la parròquia visità la casa de les Germanetes dels pobres a Palma . Fou una primera presa de contacte per part dels membres del grup amb aquest tipus de centres d'acolliment de pobres , indigents , malalts , marginats tant per la societat , com moltes vegades per les famílies que es desentenien dels seus majors quan necessiten ésser cuitats i ja no els poden ser útils .

La sorpresa fou gran quan a diferència del que havíem pensat trobar-nos : un pobre mal vestit , brut , amargat , trist ; ens trobarem una gent molt bé atesa , ben vestida , neta , alegre , gràcies el tracte familiar que les germanes i els voluntaris els dediquen de tal forma que es troben tant o més bé que a casa seva .

Fou molt emotiva l'alegria en que ens reberen donant-nos compte de la necessitat d'afecte i atenció d'aquests acollits , la necessitat de ser escoltat , la sentir-se estimats , i l'alegria de que algú s'interessés pels seus problemes .

La vida dels maleta transcor es pot dir en família i per entretenir-se dediquen unes hores a realitzar treballs manuals que després son posats a la venda per recollir fons pel tercer món .

En definitiva l'experiència fou positiva i gratificant , per l'alegria dels acollits i per poder participar malgrat sigui de forma mínima de l'espectacular treball d'aquestes germanetes per aquests acollits .

**MOLTS D'ANYS !!!
FELIÇ ANIVERSARI**

Agost

1- Sebastià Mates Maiol (Rumbet)
4 d'agost

2- Antoni Grimalt Oliver (Porreres)
7 d'agost

3- Catalina Margalida Mates Jaume (de Ca'n Bufalí)
11 d'agost

4- Antònia Oliver Mates (Pere Mates)
19 d'agost

5- Amador Antich Mates (Baró)
20 d'agost

6- Maria Magdalena Mas Roig (Ca'n Pallasso)
21 d'agost

7- Margalida Nicolau Maiol (Manacor)
23 d'agost

8- Miquel Nicolau Gaià (fill de Llorenç i Margalida)
24 d'agost

9- Bàrbara Mª Mieres Bennassar (Faleu)
24 d'agost

10- Josep Joan Bou Ribes (Cotonet)
31 d'agost

NAIXEMENTS

Pere Florit Amengual, fill de Joan (Rafalet) i de n'Antònia, va néixer el passat dia 8 de juliol .
La nostra enhorabona als pares , padrins i altres familiars per tant feliç aconeixament .

CASAMENTS

José Ignacio Martínez - Ynzenga Martin-Lunas de 31 anys d'edat i natural de Madrid , es casà el passat dia 27 de juliol amb la mallorquina Felisa Forteza Garau de 26 anys d'edat , de professió periodista .

Oferia la cerimònia religiosa en el Santuari de Consolació , dirigida pel canonge Llorenç Tous . El sopar de noces es celebra a la possessió de Sa Torre Vermella, devora Son Brondo .

Unes noces on els protagonistes pertanyen a l'alta societat madrilenya i mallorquina , que escolliren l'intimidat i bellesa de Consolació i de la finca Sa Torre Vermella . Segons els rumors , entre els convidats hi havia una de les germanes KOPOWIK (ex-Alberto) famoses dins el món de les finances i ... premsa del cor .

NECROLÒGIQUES

Antònia Nigorra Maiol (Petrera), va morir el passat dia 1 de juliol a l'edat de 90 anys . Era filla de mestre Andreu Petrer i morint essent fadrina , enrevoltada de l'efecte i cura dels seus .

Arnau Nigorra Rotger , fill de n'Arnau Pico i de na Margalida Parreca , va morir el passat dia 3 de juliol a l'edat de 53 anys

Aquest home , fill de pares santjoaners , va morir de sobta . N'Arnau Nigorra i na Margalida Rotger , fa pocs anys passaren ja per la trista circumstància de perdre un net , quan practicava el submarinisme .

Guillem Mates Munar (Salador) va morir el passat dia 26 de juliol a l'edat de 89 anys .

Durant la seva vida laboral va treballar per compte d'altre com a xofer, amb Antoni Company (Es Rollet) i sobretot treballà amb l'empresa Gaià , Bauçà i Cia , SL (Farinera Vella) com a xofer i en altres sessions .

OBJECTORS

De cada dia en seran més , uns per causa dels estudis que ha estat motiu d'ajornar el compliment del servei militar i tots per motius ideològics .

Encetà el servei social substitutori el petrer Salvador Salom i actualment , des de el més de maig son tres els santjoaners que presten el servei social substituir .

Antoni Bauçà (de Sa Plaça) , Andreu Galmés (Sobrassada) i Josep Florit (Cocover) estant treballant a distintes àrees públiques de Sant Joan .

Toni Bauçà ➡ Ambulatori

Andreu Galmés ➡ Ajuntament

Josep Florit ➡ Centre Cultural

**RECORDANT A N'ANTÒNIA
PETRERA**

Dia u de juliol
d'aquest món se despedí
una dona que va sebre
seguir sempre es bon camí.

A n'aquest món va tenir
sa recompensa complida
dels seus va estar ben servida
fins a s'hora de morir.
Que Déu li hagi donat
en el cel , eterna vida.

**Catalina Jaume de
Calicant**

HONORABLE PRESIDENT

Honorable President
tots el de la Premsa Forana
li donarem més canya
que un fuster punta-corrent.

Honorable President
Jaume III enomenat
sigau com l'avantpassat
que mori com un valent.

Honorable President
de les Illes Balears
tots ja n'estam ben farts
de tant de polític dolent.

Honorable President
vos sou nostre esperança
dui-nos anys de bonança.
Honorable President

A. B.

**EN SA PRIMERA TROBADA DELS AMICS
JUBILATS DE SA BANCA MARCH**

Avui sa cmplaença , és gran ;
per haver encertat en sa quimera
i tenir aquesta trobada primera
a sa nostra vila de *Sant Joan* .

Una topada que coincideix ,
en un any extraordinari ,
en el que fa 70 Aniversari
SA BANCA que ens protegeix.

A sa part forana , dins sa serenor ;
sempre hi venen bè les matances,
dinar d'elogis i de gaubances ;
assaborit amb gust i satisfacció .

Garrida i plaent és s'amistat ,
joia el sabrer-la compartir ,
entre els que feren feina ahir
a SA BANCA , sa nostra Entitat.

Fou una iniciativa deliciosa ,
s'idea d'aquesta encontrada ;
així s'afecció es veu refermada ,
amb una diada ben venturosa .

Alegre i gustosa dinada ,
que anys ens poguem tornar a reunir ,
entorn de sa taula i del ví ,
aquests que som , sa gent jubilada .

Fins a una segona trobada

Vostre amic i company

Joan Jaume Nigorra

LES GLOSES DEL FORNER

Sa vida ma malmenat
altre pic , torn repetir
ha estat aspre el meu camí
i greu lo que ma passat
quan me sent despreciat
i estic cansat de patir ,
com tal de que hem diguin padrí
ja me don per ben pagat.

Gabriel Company
(forner Boveta)

Domes volia de tu
lo que em podries donar
que me dasis una mà
per caminar més segur ,
no ho trobares oportú
i me vares depreciar
i ara me toca plorar
el meu desengany tan dur .

Gabriel Company
(Forner Bovete)

ES UNA MODA TRENCADA

Quan pervé de l'estimar
el gaudir del matrimoni
dos cors junts per un demà
l'estimar-se és testimoni
mirant d'amor el cel clar
on l'alegria hi ressoni .

Ben agafats del seu braç
quan la joventut destria
sortint sempre del mal pas
amb dolç batec d'alegria
per terra triga, i ermàs
traspassen dia per dia .

I amb silenci amb la pau d'or
passant molt bé els anys primers
com els cirerers en flor
per les places i carrers
on entre ells la pau mai mor
amb el foc viu com festers

Cal gaudint del bon estar
de l'art nou i de l'antic
amb l'aire novell i clar
clucades d'ull qualche pic
i amb ganes d'un dolç cantar
; O inefable joiell ric !

I a poc a poc torna així
cap al vall lleneguedís
d'un precipici la fi
en del esfumat encís
borrós ja no es pot lluir
dolors no passen de llis

I l'esperança en quart creixent
ja ha perdut la claror pura
canyes setsades pel vent
entre calfreds de ventura
i abatuts pel sentiment
un amb l'altre es tot foscura.

Avui es com flor d'un dia
pareix que de moda està
casar-se fou alegria
on no es podia expressar
avui els humans con sia
passen del goig d'estimar.

FESTES PATRONALS 1996

DISSABTE 24

- 17.00 ENCALÇABURINOS , pols , sol , set suor i sobretot velocitat a Son Rabassa (Joan Arnau)
Prova única dels millors especialistes de la Vila . Hi haurà servei de bar .
- 19.00 L'alçada de banderes , el repicar de campanes i l'amollada de coets , anunciant un altre any el
començament de les Festes Patronals 1996 .
- 19.00 Sortida de la Banda de Tambors de Sant Joan per animar el començament de les festes .
- 19.15 Esclafida de coets . Pregó de les festes a càrrec de l'Ajuntament .
- 19.30 Amollada de Coloms a la Plaça del Rei Jaume I com a símbol de Pau , a càrrec del Club
Colombòfil de Sant Joan .
- 19.40 Sortida de dimonis i caps grossos , acompanyats dels xeremiers i flabiolers de Sant Joan .
Organitza Centre Cultural Sant Joan .
- 22.30 Ball de saló amb " ORQUESTA PUIG " a la Plaça Rei Jaume I .
- 22.30 Ball de saló a càrrec del grup " ELS BALEARIS " . Davall al campanar
- 2.00 Actuació del grup musical " DENIAL'S " a la Plaça del Rei Joan Carles I.
- 2.00 Actuació del grup musical " COP-BAIX " al carrer Ramon Llull.
- 2.00 Actuació del grup musical " TERRA-BAIXA " al carrer Major .

DIUMENGE 25

16.00	Carreres de cavall	Premis	
	Ponis enganxat	3000	2000 1000
	Muls i mules	5000	2000 1000
	Ases i someres	5000	2000 1000
	enganxat		
	poltres	10000	6000 5000
	Galop amazones	10000	6000 5000
	Galop general	10000	7000 6000
		5000	4000 3000
	Galop local	10000	6000 4000

Inscripcions allà mateix 15 minuts abans de cada carrera . Lloc, a n'és camp de Gosaua .
L'ORGANITZACIÓ NO ÉS FA RESPONSABLE DELS POSSIBLES ACCIDENTS.

- 18.00 Partit de futbol " Sant Joan - Ariany "
- 20.30 Obertura exposicions .

DIMARTS 27

21.00 Semifinals del Torneig de Futbolet .

DIMECRES 28

22.30 Concert a càrrec de la banda Filharmònica Porrerenca , dirigida per Miquel Barceló i Ginard .
Lloc : davant el campanar .

24.30 Revetlla a càrrec de PIROTÈCNIA JORDÀ-HIJOS (Lloret de Vista Alegre)

DIJOUS 29

10.30 Missa en honor al Patró que presidirà i predicarà l'homilia Mossèn Joan Barceló Company , rector des Coll d'en Rabassa . Cantarà el coro parroquial dirigit per Sor Maria Bennàsser . Durant l'ofertori els Xerimiers i Joves Flaviolers tocaran l'oferta dels homos i de les dones , i el grup Aires de Pagesia interpretarà un ball.

12.00 Carreres de joies.

17.00 Final del Torneig de ping-pon . Organitza consergeria de Casa de Cultura . Lloc: Casa de Cultura

19.30 Festa Cultural a la Casa de Cultura . Organitza Club d'Esplai . Col·laboren l'APA i un grup de professors .

22.00 Conferència PIMEN (Casa de Cultura)

DIVENDRES 30

16.00 JOCS A LA PISCINA MUNICIPAL . Tots els nins i nines que vulguin posar a prova les seves habilitats dins l'aigua ho podran fer a la piscina municipal . Després hi haurà un refrigeri per els participants .

19.00 Final del campionat de petanca . Lloc : Plaça de la Constitució . Organitza : Associació de la Tercera Edat . Col·labora : LA CAIXA , SA NOSTRA I BANCA MARCH

19.30 Sortida de dimonis , cap grossos , xerimiers i els joves flabiolers de Sant Joan . Organitza Centre Cultural de Sant Joan .

20.00 Final del torneig Voleibol

22.30 Gran Verbena a càrrec dels grups : “ ORQUESTRA BELLVER “ “ LOLOS BAND “
Lloc : Plaça de la Constitució .

DISSABTE 31

11.00 Sortida de dimonis i caps grossos , acompanyats dels xeremiers i flabiolers de Sant Joan .
Organitza Centre Cultural Sant Joan .

- 16.30 Carreres de ciclistes d'aficionats, juvenils, socials, cadets, infantils i alevins. Organitza: PENYA CICLISTA SANT JOAN. El recorregut serà l'acostumat; Major, Sol, Bellavista, Manacor i Pare Rafel Ginard.
- 20.30 Gran final del torneig de Futbolet " MESTRE FUSTER-MAS ". Col·laboren LA CAIXA, SA NOSTRA I BANCA MARCH.
- 23.00 CORREFOCS, XERINGADA, i molta de marxa a la Plaça de la Constitució. Organitza: CENTRE CULTURAL DE SANT JOAN.
NOTA: Se recomana que vagin amb camises de manigue llargue i capell per corre davall el correfoc.

DIUMENGE 1

- 18.30 Homenatge a la Tercera Edat. (Acabat l'homenatge l'Ajuntament convida a tothom a gelat i ensaïmades). Seguidament ballada popular a la Plaça de la Constitució a càrrec D'AIRES DE PAGESIA. Patrocina SA NOSTRA i l'AJUNTAMENT.
- 21.00 A l'Església recital a " DOS PIANOS " a càrrec de : FRANCESC BLANCO I Mª VICTORIA CORTES.
- 22.30 Nit de Teatre. El grup de Teatre " BIAIXOS I CAPGIRONS " amb l'obra : "MESTRE LAU ES TACONER ".

EXPOSICIONS

En el programa de les Festes Patronals que publicam ewst' anunciat l'**Obertura d'Exposicions** previstes per el diumenge dia 25 d'agost a les 22.30 h. No sabem aquest any quines exposicions es feran, però si recordam de les que varem gaudir durant les Festes Patronals del 95.

Entre elles, l'exposició del pintor Daniel Codorniu, aquest pintor guardonat amb premis nacionals, internacionals que ha realitzat exposicions en les més famoses galeries, de Mallorca, d'Espanya, d'Europa i del món.

D'ell s'ha escrit:

" ES Daniel Codorniu un pintor mediterrani. Estima la llum del nostre mar, la sent, ... i sap convertir-le en pintura ".

Recordant aquest extraordinari pintor reproduïm en la coberta i contra-coberta, dues de les seves obres.

BONES FESTES

CENT "DUROS" PER UN SOPAR DE PA AMB OLI

Son molts els esdeveniments que es celebren units a un dinar o un sopar. Pot ésser un dinar de festa, de companyonia, de família, esportiu, una boda, ... i un llarg etc. També poden ser varies les intencions o la finalitat que es pretén. Pot ésser el menjar bé, el aprofitar per xerrar, conèixer gent, recaptar diners... Quan em dirigia a la plaça una persona em digué que ho trobava una mica car pagar cent "duros" per un pa amb oli. Volia explicar-li però em vaig limitar a dir-li que no obligaven a ningú a comprar pa amb oli ni a pagar el cent duros.

Desconec qui son els organitzadors del sopar. Tampoc sé si coneixen una famosa frase que un dia vaig aprendre: "Lima quien no te ve no te estima". Tampoc sé si son els de l'any passat es fitxaren l'objectiu de comprar unes màquines de fusteria amb fins similars als d'enguany.

No sé si han estat a aquelles terres. Quasi segur que al menys molts que han col·laborat, conscient o inconscientment amb el que feien, comprant un pa amb oli, no deuen conèixer els destinataris del seu ajut. Al menys aquests podrien pensar que el refrany es fals però no és ver. Segueix tenint plena vigència pels qui creuen que el cor també té ulls i que el seu abast no té els mateixos límits que els ulls que tenim a la cara.

Desconec el nombre d'habitants que hi ha a Lima i no crec que sigui fàcil saber-ho amb exactitud. Quan hi ha fam i els recursos son escassos la gent emigra amb tanta fluïdesa cap a les ciutats que no crec que es pugui saber quanta gent hi arriba a diari per sumar-los als que hi havia el dia anterior. La fam no hi entén massa d'empadronaments, d'enregistrar el canvis de domicili, de legalismes...

Vos puc dir que he conviscut amb gent com aquesta que viatge lleugera d'equipatge, amb aquesta gent que tot el que té és el que du damunt i les seves propietats es poden transportar, sense fer massa esforç, en les seves pròpies mans.

No els tengueu compassió. Aquella gent no son uns desgraciats, uns miserables, uns ignorants. Valen molt més que noltros. Moltes vegades s'ha utilitzat el contar-nos històries que ens ferien el cor i fins i tot feien caure les llàgrimes els més sensibles per demanar-nos una almoïna per les missions. També jo ho podria fer-ho, però preferiria que el qui pogués i ho entengui, passàs en la imaginació un tros del mar Mediterrani, atravesàs l'Atlàntic i arribàs fins el Pacífic, fins el port marítim del Callao que és

el de Lima. Pels qui hagin arribat contaré una petita història:

Fa bastant de temps, més o menys devers l'any 1.535, arribaren a Lima, a on sou ara, uns invasors o uns bandolers ben armats que procedien d'Espanya. El qui comandava li deien Francisco Pizarro. Xerraven amb unes paraules molt rares, que no entenien, no eren com les nostres. Ben aviat captàrem les seves intencions i es reuniren els nostres guerrers per tal de contenir l'invasió. Va començar la lluita per conservar lo que teníem i era ben nostre. Nosaltres no ens havíem ficat mai amb ells ni tampoc necessitaven res seu. Teníem els nostres savis, la nostra cultura, la nostres costums, les nostres lleis. Els nostres majors ens havíem transmès els seus coneixements i vivíem contents i en pau. Tampoc crec que ells les fes falta res nostre, si ens ho haguessin demanat segur que hauríem compartit amb ells les nostres coses. Ells tenien les armes millors que les nostres i noltros no poguérem fer res, va guanyar l'argument de la força, no pas el de la raó. Amb tots els nostres drets i raons a nostre favor varen sentir la pressió de la força l'impotència. Molta gent nostra va morir. He sentit ha dir que Espanya se diu conqueridor i no invasor o lladre assassí. Es qüestió de terminologia. Els fets son els mateixos. Mos prohibiren xerrar el nostra idioma per què no mos entenien, mos obligaren aprendre el seu, el castellà. Mos va costar molt aprendre'n, no era gens semblant al nostre. Cremaren tots els papers i documents que formaven part de la nostra història. No es conformaren sols en prendre-nos l'or, els bens materials, les nostres dones, en matar molts dels nostres homes i joves..., no, llavors tingueren que matar, i això encara ens saber més greu, la nostra cultura, les nostres religions, la nostra forma de ser i la nostra identitat.

Els llibres d'història d'Espanya a això li diuen aportar la cultura i progrés al tercer món.

Si heu entès aquest trosset d'història, que no trobareu als nostres llibres, entendreu per què deia no tingueu compassió. Si teniu el sentit de la justícia toca sentir vergonya dels nostres "herois" avant passats i de nosaltres mateixos per creure tot el que mos ensenyen sense passar-ho pel sedàs del cervell.

Si algú ha pensat que som un no-patriota, es que no ha travessat la mar, en sap greu que s'hagi perdut l'història.

L'himne nacional peruà comença així: "Somos libres, seámoslo siempre, seamos..." He tardat molt de temps intentant trobar on estava la seva llibertat,

tractant d'entendre quina llibertat es podia sentir. La llibertat que es pot sentir es la llibertat del qui no té res: "No pot perdre res i a la vegada ho pot donar tot". El qui hagi tingut la sort de conèixer-los coincidirà amb mi que ho donen tot, se donen a si mateix. Per aquest motiu també vos deia que valen molt més que noltros.

Si a més teniu ulls al cor, agrairieu, en nom d'ells, la ajuda rebuda i la bona idea dels organitzadors i participants. No trobareu car pagar cent duros per un pa amb oli.

Sant Joan vint-i-dos de juny-1996
Guillem Morlà i Adrover

CARTA A LA DONA . **" SI TORNÀS NÀIXER ,** **M'AGRADARIA SER UNA DONA "**

Bon dia ! M'agrada quan bot del llit , sortir el terrat i sentir la frescor de la matinada , m'agrada escampar la vista i mirar endavant , m'agrada veure com la llum arruixa la foscor canviant els grisos en colors . m'agrada sentir la tonada d'una cançó , m'agrada pensar amb tu i gaudir el raconet que el teu cor m'ha reservat . M'hi trob molt bé , veritat que m'hi deixes estar un poquet més ?

M'ajuda a començar el dia amb un sentiment agradable , fer una cosa que em doni gust . M'agrada sentir la pau i creure que existeix l'amor . El teu record i la teva existència fan que no sigui difícil aconseguir els meus propòsits .

La teva vida , que mai acab de llegir , per què cada dia que passa trob una frase que sembla que no hi era el dia abans o no m'en havia adonat del que deia , és una finestreta oberta que em deixa mirar i contemplar embadalit el meravellós món de la dona . Tu saps que ens han educat de forma molt diferent . Hauràs sentit a dir , entre altres , frases tant vergonyoses com : " pareixes una nina " , " no tens collons de fer-ho " , " Això es cosa de dones " , " ets un efeminat " , " la dona és un animal rar i mal d'entendre , és una caixa de sorpreses " , " la dona només serveix per anar al llit " ... i un llarg menyspreable etc. Aquesta ha estat i segueix essent la nostra cultura . Com si ésser una nina no fos meravellós , o el collons tinguessin quelcom a veure amb l'intel·ligència , o algunes feines fossin un deure exclusiu de les dones o la feminitat tingués res a menysprear . Aquesta cultura i aquesta formació que em rebuda ens ha fet molt de mal .

M'indigna i em fa molta ràbia sentir aquestes i moltes d'altres frases que van pel mateix camí , fins a tal punt que moltes vegades he desitjat cridar ben fort que " si torn a nàixer m'agradaria ser una dona " . No vull pertànyer al món d'aquests homes que pensen així.

He demanat a una dona quines eren les diferències que considerava fonamentals entre home i dona . Ha contestat així : " Tant homes com dones tenim la mateixa capacitat d'amor , d'intel·ligència , de comprensió ... Uns les desenrotllen i els altres les tenen ben amagades esperant que les treguin les castanyes del foc " . M'ha posat un petit exemple per si no ho havia entès : " Mentre jo veig roba bruta per posar dins la rentadora , intent posar ordre a un armari , planx roba que tenia preparada damunt una cadira , o faig el dinar per demà el meu home seu tranquil·lament davant la televisió . També jo tinc ganes de seure i estic cansada , també jo havia treballat tot el dia " . No necessitava l'exemple . M'havia sentit al·ludit a la primera .

Quin món més bell és el de la dona , quina riquesa de matisos , de detalls , de respostes ràpides i pràctiques a cada una de les situacions . Quina tendresa ! Mentre l'home pensa en com i a qui pertany fer-ho , ella ho ha fet , mentre un mira i cerca arguments l'altra sent i estima . Un té els ulls a la cara i l'altra al cor . Quantes hores en podríem parlar del seu món interior i que passa com si no existís pels homes ! Quina riquesa de vivències acompanyen la vostra vida que mai veurem els homes .

Son moltes les raons que m'obliguen a sentir agraïment amb tu . Em deixes veure el teu món , me deixes un raconet del cor i això em fa molt feliç . Que més et puc demanar ? De veres , gràcies !

Avui has estat el meu primer moment agradable del dia .

Fins un altra moment !

22 de juliol -1996
Guillem Morlà i Adrover

CONTE D'UNA PADRINA

He aprofitat una anada a la ciutat per visitar un amic . No l'he trobat a casa . Ja m'havia fet l'idea de passar una estoneta agradable , de parlar i escoltar , de sentir el plaer que et dona estar amb algú que et sent o el menys tens la sensació que li interessa el que dius . Els teus pensaments sembla que tenen més força quan els pots contrastar amb els pensaments d'un altra .

No heu tingut mai la sensació de ser com la via del tren? Que mentre estàs xerrant amb un altra te n'adones que parlaus un llenguatge tant distint, que per molt llarg que sia el camí, mai hi haurà un punt de coincidència?

Idò mentre el silenci era la resposta que jo obtenia a les meves insistents sonades del timbre i em movia entre la decepció i la indecisió m'ha vingut al cap que la persona que millor podria substituir el meu frustrat intent de veure l'amic, era la meua mare. En força raó, és la que més semblança tenia amb ell i he decidit anar-li a fer una visita.

La seva mare no és diferent a moltes de les nostres padrines. Des de el lliit, amb la bata sobra, ha vingut a obrir la porta i m'ha convidat a entrar. Estava sola, com quasi sempre, i m'ha dit que feia tres dies que no es trobava molt bé, demanant disculpes pel seu aspecte. Amb delicadesa habitual d'una mare ha canviat el tema de la conversa per tal de no avorir-me contant les seves penes.

Les padrines sempre tenen a mà una capsa amb fotografies dels seus nets i amb quan goig et parlen de cada d'un d'ells. Dels fills es millor no parlar, les mares els estimen en bogeria, encara que sigui poques vegades la correspondència que solen tenir per part dels fills. Per aquest motiu ha començat a contar coses dels seus nets i interessant-se també per les meves coses, després ha seguit contant-me trossets de la meua vida. ¡Quant es pot aprendre de les persones majors!

Quan li he dit que era hora d'anar-me, m'ha dit que la feria molt contenta si em quedava a dinar amb ella, a més el seu fill també vindria d'hora del dinar, era conscient que m'oferia la seva part del dinar i que inventaria alguna excusa per fer-me creure que havia fet un plat de sobra. No he insistit en negar-me a quedar per què no ser refusar amb arguments lògics el llenguatge del cor i ella en convidava de veres. M'oferia el seu dinar i semblava que era jo el qui li feia el favor acceptant!. Amb el fill ja no hi pensava, me hagués quedat igual encara que no m'hagués dit que el seu fill vendria.

Quan s'ha aprovat l'hora del dinar ha dit que en deixava uns moments per anar a la cuina a posar el dinar al foc. També jo m'he aixecat i ofert la meua ajuda. Mirant-me els ulls, somrient, amb fina ironia i pausadament ha dit "no hi estic acostumada i els meus anys no val la pena que ho faci".

Una vegada més ha sentit vergonya de pertànyer a la classe d'homes que tan poques vegades es deixen

perdre dins una cuina, darrera una planxa, rentant roba, escurant, tenint una mica de cura o participant amb els deures que hi ha dins la casa i que la dona accepta a diari, de forma abnegada, creant harmonia i benestar i que sols en molt contades ocasions rebran ajuda dels seus esposos o dels seus fills. He sentit vergonya de formar part del masculisme de la meua espècie, dels que som capaços de dir frases despectives i de tant mal gust com "això es coses de dones". Dels qui mai sabran apreciar la riquesa del món de la dona, la vida dels detalls, dels sentiments, la senzillesa en que responen a la vida, la profunditat del seu viure...

"El dinar està fet, només s'ha d'encalenticar" ha continuat dient des de la cuina. Després ha anat a la cambra, ha canviat la bata per un vestit i arreglat una mica els cabells. No cal que el seu fill s'en adoni que no estava molt fina, lluny del seu cor està el donar preocupacions, dins la seva soledat seguirà guardant ben amagats els sofriments, les desil·lusions que a lo llarg d'una vida arriben a acumular, deixant aflorar únicament ben estar, compressió, pau, tendresa, amor...

Ha arribat el seu fill i ens assegut a la taula. No hi mancava cap plat. Un pel fill i l'altra per mi. Ella no en tenia, feia regim, ha dit, i ja havia dinat. Quines coincidències! D'on havia sortit el meu plat? He seguit callant fent-me el còmplice del seu joc. Ningú ha sospitat que no era ver el que deia. Ella es sentia tant agust amb la companyia del seu fill que el menjar era molt secundari.

Després de dinar el fill s'acomiaçar, tenia molt que fer i no tenia temps (com tants de fills que mai tenim temps!), però sense abans espoliar un paquet de cafè i altres coses que li anaven bé. Seria un descuit de la mare deixar a la vista i tan a mà, aquells coses que el seu fill anava collint? no ho crec. Una mare coneix massa bé el seu fill i també els seus gusts.

He aprofitat que el seu fill recollia coses per dir a la mare, amb una petita dosi d'ironia, que un fill sempre necessita coses. Ella somrient, ha contestat: "he sentit contar que una vegada un nin havent agafat uns quants gorrons joves, acabats de sortir del niu, els posà dins una gàbia i la va penjà sota una enramada de pi que tenien davant casa seva. Amagat contemplava els ocells de la gàbia amb sorpresa va veure que en poc temps van comparèixer els pares, que una vegada hagueren agafat confiança i comprovat que ningú els molestava començaren a

anar i venir , duent menjar amb el bec, fent mil equilibris per posar el menjar dins la boca dels seus fills , a través de les retxilleres que deixaven obertes els fils de ferro de la gàbia . De forma insaciable obrien un i altre vegada la gran boca aquells ocells joves . Així varen passar unes setmanes i aquells ocells creixeren , ja estaven en condicions de poder menjar sols i cercar-se la vida .

Un dia aquell nin decidí canviar els papers , i agafant els pares , els posà dins la gàbia deixant anar els seus fills per què duguessin menjar als seus pares i cuidessin d'ells així com abans els pares ho havien fet amb els fills . Els fills mai més tornaren . Ni tant sols donaren les gràcies . “

Sense fer comentaris en vaig acomiadar , donant les gràcies pel dinar i per les atencions rebudes , prometent que un altra dia tornaria a veure-la .

¡ Quantes coses podem aprendre de les padrines o de les nostres mares! ¡ Quina sort tenen alguns de tenir-les!

Sant Joan , vint-i-quatre de juny -1996
Guillem Morlà i Adrover

RECORDANT A MA MARE

Com m'agradaria en aquests moments estar prop teu , mirant lluny , compartint aquest paratges sublims o perdent la mirada dins l'oratge de la mar . Envoltats pel bell cant de la natura i la remor de l'aigua . On es respira l'oratge d'olor salitrós , i es pot sentir la pau , la quietud , la serenor , l'assossec ... Callats , sense dir res ..., hi ha silencis que parlen prou .

La teva mirada encisadora , la teva senzillesa , la sensibilitat , l'afabilitat , la tendresa , la teva imatge dolça , suau i delicada , els teus encants donen vida a l'espai que me rodeja i fan que aquests infants siguin més seductors .

Igual que ho devies fer tu quan jo era petit o tal volta com ho far l'enamorat , tan me fa , aquest es el que sent i surt del fons del meu cor , puc percebre el meu desig i no puc menys d'ansiejar el menjar-te a besades , tapar-te de carícies o cruixir-te entre els meus braços .

Ja sé que no ho puc fer . Un bon dia em deixares , així i tot intent retenir-te i per mi sempre viuràs a un raconet del meu cor . La fantasia em permet veure la teva figura , recordar les teves paraules , somniar amb tu .

No puc recordar els colors dels teus ulls , però si la teva mirada penetrant , profunda , suau ,dolça i tendre . Puc oblidar la teva imatge però me serà molt difícil oblidar quins eren els teus valors , el que senties , el que pensaves , el que eres .

No tenies res teu , poc et bastava per ésser feliç , no ambicionaves riqueses ni mai et feren falta . L'amor , la tendresa , la llibertat , l'amistat , la comprensió , el bon humor eren alguns dels teus valors . Et rebel·laves contra la injustícia i la falsedat . Vares sofrir molt . Tots el qui tenen el cor gran pateixen , la teva vida no fou una excepció .

“ Cal que visquem intensament tots i cada un dels instants de la nostra vida passa molt de pressa “ . M'ho repetires moltes vegades . Me parlaves d'intensitat no de velocitat . A nosaltres ens agrada corre , no tenim temps mai .

Pausadament , poc a poc i mica en mica es va anar aturant el teu cor . Estimares fins el darrer moment . Te'n anares així com vingueres , sense res , sempre havies donat el que tenies .

Mos deixares la millor herència que un pot desitjar : una vida plena d'amor que compartires en tots nosaltres .

Sant Joan , vint-i-cinc de juliol - 1996
Guillem Morlà i Adrover

NO TENIM DRET A FER DESGRACIATS ALS QUI NO PODEM FER BONS.

Aquest escrit te com a finalitat donar a conèixer i presentar-vos d'alguna manera a l'Associació Es Refugi i la tasca que desenvolupa.En aquest moment soc conscient de que els convenis signats per “Es Refugi” amb les diverses institucions (Govern Balear , Consell Insular de Mallorca , i Ajuntament de palma) sobre la gestió dels centres d'acollida arribaren al seu fi i que els darrers mesos s'avia estat funcionant amb una pròrroga i també de que aquests centres passaran a ser gestionats per altres entitats .

Tot i aquesta sensació d'haver fet les coses a mitges, perquè el present escrit havia d'anar acompanyat d'una visita personal al centre de "Sa Placeta" i ja no hi ha hagut temps i a pesar d'arribar un poc tard, voldria quedés constància de la feina realitzada per Es Refugi i que es trobà recollida a la Memòria de l'any 1995 d'aquesta associació.

En primer lloc, vos parlaré del centre de "Sa Placeta", que crec que és el més conegut per la seva ubicació a l'edifici de la Misericòrdia va ser deguda a que una bomba incendiària, calà foc a l'alberg que hi havia al càrrec apuntadors, que atenia a tota mena de marginats. Al mes de setembre de 1993 s'obrí el centre de Sa Placeta, i a partir de llavors es centrà l'atenció en els toxicòmans actius sense suport familiar. A pesar d'això, *durant l'any 94 es va atendre a totes les persones, ja siguin malalts mentals, alcohòlics, aturats crònics, etc, que no trobaven recer enlloc.* Aquest fet provocà problemes d'amuntegament i accelerà l'obertura d'un local a la Plaça Mercadal que sols obre a les nits. A partir d'aquest moment, l'atenció exclusivament es va centrar amb els toxicòmans actius sense suport familiar, tenint com a objectiu bàsic l'aproximació personal a cada intern i l'intern d'atendre, en que fos mínimament, a les seves necessitats més essencials: tant les higièniques (posant a la seva disposició productes de neteja personal, canviant xeringues usades, oferint preservatius) com les sanitàries (incorporació al programa de Metadona, visites al metge, etc).

Aquest local és propietat del CIM, i el cedí en precari a l'associació Es Refugi. Els 400 metre quadrats hàbils, repartits entre 6 habitacions, cuina, banys, despatx i consigna donen recer a una mitja diària de 70 persones.

L'equip de treball de "Sa Placeta" es compona per 7 monitors, que es reparteixen la vetlla del centre durant les 24 hores dels 365 dies de l'any, 4 voluntaris, que els caps de setmana contribueixen a alleugerar el ritme dels monitors. S'han de comptar, també assistent social i l'advocat que cuiden de l'assistència jurídica i social dels interns.

El perfil aproximatiu dels usuaris de "Sa Placeta" s'ha extret a partir d'un estudi intern realitzat sobre una mostra de 50 fixes escollides a l'atzar, i és el següent:

- Son en majoria homes d'una edat mitjana a 25 anys, amb estudis primaris, i situació laboral d'atur. La seva relació amb la família és escassa i la situació econòmica és precària.

L'inici de la dependència fou els 15 anys i parteixen una pluritoxicomania.

Cal esmentar que en tots els casos que ha sigut possible el retorn del toxicòman a la seva família, l'associació Es Refugi s'ha fet càrrec de les despeses econòmiques que se n'han derivat. Dels 22 retorns familiars que es van produir a l'any 95, 17 eren a la península.

Pel que far a l'atenció sanitària, la llarga dependència dels assistits ha provocat greus problemes de salut. Des de el primer moment s'han posat en mans dels metges per intentar millorar el seu estat de salut i evitar el contagi d'enfermatats altament encomanades, com per exemple la tuberculosi. Aquesta atenció mèdica no s'inclou en el conveni signat amb les administracions, com tampoc el repartiment gratuït de xeringues noves a canvi de les usades (amb un cost anual que supera les 900.000), com a mesura de prevenció. Es molt necessari destacar en aquest apartat que la salut dels assistits a "Sa Placeta" és extremadament greu.

Durant aquest temps de funcionament s'ha pogut veure que el perfil de conducta dels interns es concentra en els següents grups:

- DEPENDENTS DE L'HEROÏNA

No solen presentar quadres violents en el centre ni creen més problemes dels inherents a la seva addició: Petits furt a companys i altres entremaliadures menors fàcilment reconduïbles.

Son mals d'encaminar cap a una disciplina d'horaris, higiene i atenció mèdica. Solen arribar tard per tot i van mal arreglats, llevat d'aquells que es dediquen a la prostitució.

Per aconseguir millorar un poc aquesta conducta cal ser molt insistent amb ells i tenir-hi molta paciència.

- ELS QUE SEGUEIXEN EL PROGRAMA AMB METADONA

A la il·lusió que temen en un municipi per començar un procés nou a la seva vida, li segueix un comportament depressiu. Quan es donen compte de que la Metadona no els basta, que segueixen sense el suport familiar ni feina, amb les causes judicials pendents, el món el cau a sobre. Es molt difícil canviar la seva forma de vida i solen retornar al cap de ben poc temps al "xute". Aquest es denominen crònics.

- INTERNS QUE HAVENT PASSAT PER LA PRESÓ RETORNEN AL CENTRE

Sortits de la presó solen presentar un aspecte físic molt millor del que tenien abans d'ingressar-hi. El seu problema és recobrar la llibertat i tenir com únic lloc a la seva disposició "Sa Placeta". Amb molt de temps

per poder ocupar i poques possibilitats de fer-ho, retornen al consum .

- ELS " EN ESPERA " I ELS MALALTS CRÒNICS DROGODEPENDENTS

Els que esperen entrar a qualsevol centre rehabilitador poden estar poc temps a " Sa Placeta " , però n'hi ha molts que si espera s'allarga més del que ells creuen necessari , es desesperen i s'aferren de nou a la droga . Els malalts mentals crònics son els que presenten més problemes de conducta i quadres de malalties contagioses , amb un bon percentatge de sida a la fase terminal .

En quant a un altre dels centres de l'associació Es Refugi , que és El Puig dels Bous , aquest es dedica a actuar de família substitutòria dels toxicòmans abstinents sense suport familiar , evolucionant cap a una casa de salut per als qui no podien estar a Sa Placeta i no eren terminals . En la mesura de lo possible s'ha intentat reconduir la seva vida a través de tallers ocupacionals i treball protegit . Respecte a això , cal dir que els llocs de feina oferts per el Govern Balear per la neteja de torrents , suposar un avanç molt gran en l'intent de normalitzar d'alguna manera la vida dels atesos que hi van poder participar . N'augmentarà la seva esperança i auto-estima .

Aquest local es troba al carrer de l'Hospitalet , a la carretera de Palma a Puigpunyent i igual que l'altre local , és propietat del CIM , essent cedit en les mateixes condicions .

L'equip de treball amb 4 monitors , un director , un metge , un assistent social i un advocat .

Durant l'any 95 va atendre a 62 persones .

Per últim , sols queda per anomenar l'alberg de C'as Carrillano . Aquest es va obrir amb la intenció de que fos un " sostre " on passar la nit tots aquells marginats que cada nit acudien a buscar un racó a Sa Placeta . Començar a funcionar l'estiu del 94 i obrir cada nit a partir de les 10 , tancat a les 8 del matí .

No compta amb cap tipus d'ajut institucional i és finançat íntegrament pels fons de " Es Refugi " .

Ocupa dos locals de la Plaça Mercadal de Palma en règim de lloguer i compta en 105 llitres .

L'equip de treball està format per dos monitors , dos voluntaris i dos ajudants per la neteja . També un assistent social s'encarrega de la tramitació del DNI i altre documentació .

Pel que es refereix als usuaris , de gener a maig del 95 es va atendre a unes 300 persones i del juny al desembre del mateix any a prop de 800 .

Les persones que com a necessitat principal tenen la

feina , i presenten un estat anímic de profunda tristesa i depressió.

Tots i els canvis que es produiran en la gestió d'aquest centres , ("La Placeta " passarà en mans de la Creu Roja i El Puig dels Bous, al projecte home) a l'hora que es va idear aquest petit projecte , es feu amb la il·lusió de donar a conèixer la intensa tasca que ha realitzat l'associació Es Refugi a través d'aquestes resumidíssimes dades i d'intentar contribuir a la conscienciació de que a la desgràcia , al patiment , a les misèries humanes no cal anar a busca-les lluny , a un altre país o continent , si no que els tenim més aprop de que en pensam . Per què a vegades , els ulls hipòcrites de la nostra societat ens impedeixen veure dintre d'aquelles persones miserables de cos un germà proïsme al que les tristes circumstàncies de la vida l'han empès a buscar , en un moment de fatal debilitat , evadir-se de les seves desgràcies amb l'alcohol o la droga . I nosaltres som miserables d'esperit per què no tenim prou coratge o sensibilitat per adonar-nos de lo tràgica que resulta aquesta situació que obliga a tots aquells que no tenen la voluntat de ferro o el suport psicològic necessari per intentar sortir-se'n , a convertir-se en delinqüents o prostitutes per poder seguir subsistint de mala manera i viuen abocats a l'abisme de l'autodestrucció .

Voldria que aquestes ratlles fossin un reconeixement a la vida i obra de min. Jaume Santandreu , que d'ençà dels anys 70 es dedica de ple a la problemàtica de la marginació . Aquest sacerdot " atípic " , s'auto-denomina un " maleit de Déu " , per què es va veure obligat a escollir entre l'Església i l'Evangeli , i optà per lo segon . Una opció que ha fet de mossèn Santandreu un exemple únic de coherència , per què ha viscut amb els pobres i per als pobres .

Antònia Pilar Mas

